І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-3760
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5287

РІК LXXI. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ТРАВНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 15, 1964 No. 92. VOL. LXXI.

ЕКЗИЛЬНІ КУБАНЦІ ВИКОНАЛИ УСПІШНИЙ РЕЙД

Маямі, Флорида. — Кубинська екзильна організація — Революційний Рух Відбудови, повідомила 13-го травня ц. р., що її збройні сили виконали того ж дня о годині 3-ій перед полуднем успішний рейд на кубинський порт Пільон в провінції Оріенте, на короткий час захопили були те місто, знищивши там велику цукровню, перемігши перед тим Кастрові збройні сили, що стояли там залогою. Організація Революційний Рух Відбудови видала свій перший воєнний комунікат, в якому повідомляється, що в цьому рейді брали участь різні збройні сили повстанців і що наїзд на порт виконано згідно з пляном. Гаванське радіо потвердило цю вістку, кажучи, що повстанці заатакували були порт та цукровню в Пільоні, але інформатор гаванського радія твердив, що повстанці обстрілювали місто з корабля, що під'їхав до узбережжя. Очевидно, що Кастро говорив про те, що цей рейд — це справа американського уряду. У повідомленні повстанців виразно говориться про те, що їхні збройні відділи були в порті, і що там виконали свою саботажову програму, і в після того відійшли на корабель. Повстанський комунікат говорить про те, що рейд виконали з однієї місцевости в обширі Карібського моря. Під час того рейду місцеві повстанці мали час доповнити свою амуніцію та харчі і відійшли під охороною ночі на місця свого постою. Звіт повстанців говорить про важку боротьбу з Кастровими військами. Комунікат про цей рейд підписали: Мануель Артіме Буеза, як генеральний секретар і Рафаель Квінтеро — військовий командант Революційного Руху Відбудови. Артіме Буеза був цивільним провідником висадки на Кубу 17-го квітня 1961 року, яка закінчилася нещасливо, бо понад тисячу повстанців дісталися до неволі Кастра. Екзильні кубинці заповідають, що незабаром відбудуться дальші рейди на Кубу під режимом Кастра. Згідно з повідомленням повстанців, рейд виконали їхні збройні сили, що на трьох барках швидки зблизилися до порту. На одній барці був д-р Артіме, цивільний керівник повстанців. Повстанці вже від довшого часу заповідають, що незабаром вони боротимуться на кубинській землі. Треба пригадати, що 20-ий травня — це національне свято Куби, бо того дня вона здобула незалежність від Еспанії. Повстанці оголосили були порт Пільон „вільною територією" під час рейду, що тривав три години. Під час рейду вдалося зовсім знищити цукровню, пожежа якої ще не була погашена. Повстанці твердять, що вони не мали жадних втрат в людях під час цього рейду. Деякі міщани приєдналися до повстанців і пізніше відійшли з ними в гори Сієрра Маестра. Порт Пільон має 25 000 мешканців. Повстанці хваляться, що мають найкращу зброю, яку тепер можна дістати. Повстанці заперечують в своєму повідомленні оскарження Кастра, що учасники рейду прибули з Флориди.

ГОЛДВОТЕР В НЮ ЙОРКУ

Республіканський кандидат на кандидата на президента сенатор Беррі Голдвотер відповідає на привітання своїх прихильників перед своїм виступом у Медісон Сквер Гарден в Ню Йорку у вівторок, 12-го травня. Біля сенатора стоїть його дружина. Під час свого виступу сен. Голдвотер обіцяв, що республіканці розв'язали б теперішню расову проблему в Америці без будь-яких заворушень, якщо б вони виграли цьогорічні вибори.

Кеннеді досліджує можливість сенаторської кандидатури в Ню Йорку

Вашингтон. — Тут поширилася вістка про те, що головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді думає над тим, щоб в Нюйоркськім стейті старатися про сенаторське становище, кандидуючи проти республіканського сенатора Кеннета Б. Кітінга, який старається про перевибір. Згідно з Конституцією він може кандидувати на цей пост, хоч не живе в цьому стейті, бо перед виборами зможе замешкати в стейті Ню Йорк. Преса пише, що перевибір сен. Кітінга був запевнений, тепер його становище дещо погіршилося б, коли б проти нього кандидував Роберт Кеннеді, який втішається популярністю серед негритянського населення, і який може користати з популярности свого покійного брата. Кандидатура Роберта Кеннеді може залежати від того, як на цю справу дивитиметься нюйоркський посадник Роберт Вагнер, який є провідником демократів в цьому стейті, і який може не схотіти, щоб до стейту прибув політик, який міг би цей провід відобрати. Демократи вважають, що Кеннеді був би невигідним кандидатом для республіканців, які не могли б його перемогти і втратили б один сенаторський пост в користь демократів.

● Директорка державної карбувальні панна Ева Адамс стверджує, що досі викарбовано 57,752,000 півдолярівок з портретом Кеннеді, але населення їх дістало і сховало, не випускаючи на ринок, бо зробило собі з цих монет пам'ятку по покійному президентові Джанові Ф. Кеннеді.

В Ню Йорку відбулася Конференція українських істориків і дослідників суспільних наук

Ню Йорк, (Л.Д.). — В неділю 10 травня тут відбулася Конференція українських істориків і дослідників суспільних наук, уряджена УВАН. Серед учасників конференції переважали молоді вчені, які працюють в американських університетах та наукових установах. Засідання відкрив президент УВАН проф. О. Архімович, підкресливши, що такі конференції, присвячені проблемам історії України, стають традицією Академії. Ця конференція була присвячена проблемам Київської доби. Конференцію провадив представник істориків молодої генерації, проф. І. Лисяк-Рудницький. Він прочитав привітального листа від сеньйора українських істориків, керівника Історичної секції Академії, проф. О. Оглоблина, який особисто не міг прибути. Проф. Ю. Шевельов зробив доповідь „З проблематики постання слов'янських мов", у якій підсумував досягнення своїх дослідів останніх років над вивченням постання слов'янських мов методом вивчення географії фонетичних змін. Проф. Я. Пастернак у доповіді „Генеза Київської держави у світлі археології" обстоював погляд про тяглість автохтонного населення України, можливо від Палеоліту, а в усякім разі від Неоліту. Проф. М. Чубатий у доповіді „Початок організації української церкви" ствердив, що первісна ієрархія української церкви не була принесена ззовні на Русь у той час, як вона приймала християнство. Перед тим, як Володимир прийняв християнство, на Русі вже були дві християнізовані провінції.

Бельгійський міністер Спаак виступив на Раді НАТО проти де Ґоля

Гаага. — Бельгійський міністер закордонних справ Поль Генрі Спаак виступив в минулу середу 13 ц. м. на Раді Північно - атлантійського пакту (НАТО) з гострою критикою французької політики, веденої президентом де Голем. Не називаючи його за іменем, Спаак у різкій формі дораджував Франції дивитись на НАТО не очима давноминулих часів, коли-то, за першої і другої світових воєн існували двосторонні державні союзи, а підходити до проблеми міждержавної співпраці з погляду теперішнього і майбутнього часу. Спаак, який був генеральним секретарем НАТО і користується в міжнародному світі великим персональним авторитетом, поставив руба запит: які властиво конкретні зміни в НАТО пропонує Франція. Відповідаючи йому, французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль намагався звести дискусію на інші рейки. Він твердив, що політичні консультації між членами НАТО не є такі, як повинні бути, та конкретно вказав на розбіжності політики окремих держав НАТО у справах португальської Анголі, недавніх французьких колоніяльних турбот (Індокитай і Альжир), бельгійських турбот в Бельгії та голляндських турбот з Індонезією. Зате Мурвіль пригадав, що „консультації" виправдались у випадку конфлікту ЗДА з Кубою за ракети, при чому Франція заявила свою солідарність з Америкою. Державний секретар Дін Раск — теж з очевидною алюзією до французького президента де Голя — заявив, що ЗДА „будуть вірні своїм військовим зобов'язанням і нічого в цій справі ставити окремі запити". Зрештою, заявив Раск, Америка візьме на увагу кожний конкретний проект щодо змін внутрішнього діяння апарату НАТО. На тому самому засіданні 15-ох міністрів закордонних держав проголошено вибір нового генерального секретаря на місце д-ра Дірка Стріккера, який від 1 серпня цього року відходить у стан спочинку з уваги на поганий стан здоров'я. Новим генеральним секретарем став італійський дипломат Манліо Брозіо.

Британські соціялісти підтримують політику уряду в справі морських баз

Лондон.- Лідер британської соціялістичної Партії Праці Гарольд Вілсон, який за всією вірогідністю стане осінню цього року новим прем'єром Британії, заявив в палаті громад, що він солідаризується з становищем консервативного уряду Алена Дагласа Гюма в ділі збереження британських морських баз в Сінгапурі і Адені. Він тільки критикував уряд за його політику на Арабському півострові, яка, мовляв-не переконує автохтонних арабів,що Британія повинна залишитись в Адені для їх власної користи. Заява Вілсона мала на меті - за твердженням коментаторів - розвіяти сумніви у Вашингтоні і інших західніх столицях, чи соціялістичний уряд в Британії не відмовиться тих морських баз, які - за думкою Вашингтону - необхідні для глобальної стратегії вільного світу. Тим часом британський міністер для зв.язків з членами Коммонвелту, Дункан Сандіс переводить персональну інспекцію британських військ, висланих літаками з Британії до Адену, де вони успішно поборюють партизанів, надсиланих з сусіднього Ємену,- з підтримкою від Єгипту.

Заповідають можливість „Українських Днів" з нагоди 300-ліття Ню Джерзі

Нюарк. — Як уже інформовано, стейт Ню Джерзі відзначає в цьому році своє 300-ліття і з цієї нагоди заплановано на цілий рік багато всіляких врочистостей по всіх більших і менших місцетостей цього Стейту Городів. У врачистостях беруть участь і поодинокі національні групи стейту, включно з українською, яка має в цьому стейті справжнього опікуна та дала великий вклад в його розвиток і розбудову. Саме в Ню Джерзі має свій головний осідок найбільша сьогодні у вільному світі українська організація — Український Народній Союз, тут також 71 рік тому появилася вперше й появляється досі „Свобода". Стейт Ню Джерзі був також один з найперших, в якому губернатор започаткував щорічне проголошування „Дня Української Незалежности" для відзначення роковин 22-го січня. Щоб відповідно виявити українську співучать у святкуваннях 300-ліття цього стейту, Український Конгресовий Комітет Америки скликає вже в п'ятницю, 15-го травня, окремі наради репрезентантів усіх своїх Відділів у стейті. Нарада відбудеться в Ситі Гол в Нюарку в кімнаті ч. 21 і її привітає посадник Нюарку. Передбачається можливість, що у місцевостях з більшою кількістю громадян українського роду, можна буде відзначити 300-ліття стейту окремими „Українськими Днями", демонструючи своїм співмешканцям найкращі зразки українських культурних досягнень, багато з яких увійшли в загально-американську культуру скарбницю, які і звертаючи увагу на співзвучні ідеали і змагання українського народу.

ЗДА ВИСИЛАЮТЬ НОВІ КРАЩІ ЛІТАКИ ДО ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ МЕКНАМАРА ЗАПОВІДАЄ ДОВГУ ВІЙНУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

Сайгон. — Секретар оборони Роберт МекНамара, який в середу 13 травня ц. р. відлетів разом із головою шефів об'єднаних штабів генералом Максвеллом Тейлором з Південного В'єтнаму до Вашингтону, на летовищі заявив, що ЗДА перешлють до Південного В'єтнаму 75 бомбовиків типу „Скайрейдер" А-1-Е, які заступлять вживані там дотепер бомбовики старого типу. Нові бомбовики матимуть чотирикратно більшу вогневу силу, як також швидкість, витривалість і оперативну зручність, в порівнянні з уживаними в Південному В'єтнамі проти комуністичних партизанів бомбовиками типу Б-26 і Б-28. Справа американського летунства в Південному В'єтнамі наробила багато шуму після того, як кореспондент пресового концерну Говарда Скріпса Джім Лкас закинув у своєму дописі Пентаґонові, що той вислав до Південного В'єтнаму старі, передавнені і вже зужиті бомбовики, які просто розлітаються під час бойової дії. Він навів конкретний випадок, що два американські летуни згинули, коли від літака типу Б-26 відлетіли обидва крила, коли пілот раптом обнизив машину, щоб скинути з неї вантаж бомб. У конгресовій Комісії для військових справ негайно зголошено потребу переведення переслухання в цій справі. Секретар летунства Юджин Зукерт переслав широкого листа голові названої Комісії, конгресменові Карлові Вінзонові з Вірджінії, в якім він обороняє Пентагон. Він признає, що один, а може й два літаки типу Б-28, означувані, як вишкільні, виявили під час лету структуральні хиби, але поза тим секретар летунства підкреслив, що ті літаки виконали в 1962 році 4.500 летів у Південному В'єтнамі, а в 1963 році 9.000. Секретар летунства звернув увагу, що не слід ототожнювати теперішніх машин Б-26 з машинами тієї самої назви з другої світової війни, бо теперішні становлять насправді багато досконаліший тип. Названий вгорі американський журналіст, який — до речі — оприлюднив був після смерти генерала МекАртура свої ревеляційні розмови з генералом під час Корейської війни — зробив поважний закид Урядові, що той зумисне висилає до Південного В'єтнаму перестарілу зброю з політичних причин, а саме, щоб зберегти букву Женевського договору з 1964 року, щоб не висилати до країн колишнього Індо-Китаю модерної зброї. Секретар летунства Зукерт з очевидною алюзією до того закиду, стверджує в своєму листі до конгресмена Вінзона, що модерні бомбовики - джети не годяться до південно - в'єтнамського терену та що при виборі літаків для Південно-в'єтнамських збройних сил треба брати на увагу труднощі при вишколенні тамошнього автохтонного летунського персоналу. Офіційно Америка завжди ще уділює тільки технічну допомогу Південному В'єтнамові та переводить вишкіл тамошнього війська, якому постачає зброю і виряд. МекНамара висловився оптимістично про здійснювання пляну, наміченого за його останнього перебування в Південному В'єтнамі, але водночас перестеріг проти сподівань на швидку перемогу. Він твердив, що війна в Південному В'єтнамі проти тамошніх комуністичних партизанів буде довга, і конкретно назвав цифру „5 або може навіть і 10 років".

Хрущов взяв участь у церемонії частинного відкриття Асванської греблі в Ємені

Каїро. — Нікіта Хрущов взяв участь в минулу середу 13 ц.м. в урочистому закінченні першої стадії будови Асванської греблі на Нілі, куди Совєтський Союз вже інвестував 100 мільйонів долярів і має інвестувати ще 300 мільйонів. Для символічного підкреслення своєї співпраці у цьому ділі, президент Об'єднаної Арабської Республіки Ґамаль Абдель Нассер і Хрущов кинули до Нілу по одному гранітному камені. Нассер і Хрущов мають ще раз приїхати до маленького містечка Асвану за три дні, щоб бути свідками, як корито Нілу буде звернене в штучно збудований канал, над яким має постати ще велика водна електрівня. Впродовж останніх чотирьох років добуто 9 мільйонів тонн гранітного каміння, зужитого на будову велетенського тунелю, в який скерують частину Нілу. Нассера і Хрущова вітали маси автохтонних арабів. Хрущов розпитував зайнятих при тій будові совєтських інженерів про умовини їхнього життя і праці. Вони нарікали на нестерпну спеку.

Совєти знову звернулися до Канади по пшеницю

Москва. — Газети повідомили про заяву Чарлза Неаполі з Королівського Банку Канади, що між ССР і Канадою розпочалися нові переговори про закуп пшениці (500 тисяч тонн за 18 млн. дол.). Совєтський міністер торгівлі, Ніколай Патолічев, заявив групі канадійських бизнесменів у Москві, що не виключена така операція, бо є потреба постачити пшеницю для далекосхідніх районів СССР. Пшениця, — сказано в повідомленні агенства „Ройтер", — привезена Совєтами з тихоокеанського канадійського берега на Далекий Схід, коштує їм дешевше, ніж привезена туди з України.

Загинуло п'ять осіб від вибуху джетового літака, що впав біля Ляс Веґас

Ляс Веґас, Невада. — Військовий джетовий літак Ф-105, керований пілотом - студентом, упав на житловий будинок у передмісті Ляс Веґас. Літак пошкодив ще п'ять будинків, які загорілися від вибуху бензини . 26-річний пілот-студент Р. Геберт, з недалекої військово - повітряної бази, щасливо піднявся в повітря для тренувального лету, але через 5 хвилин передав по радіо, що не має гаразд з мотором і що він хоче скерувати літак подалі від населеного місця, в напрямку пустелі. Крім пілота, від вибуху літака на землі, загинуло ще чотири особи: мати з донькою і двоє дітей з іншої родини. Пожежа охопила разом 12 будинків у тій мешканевій дільниці. Тіла забитих, як і декількох поранених перевезено до близьких шпиталів.

Спеціялісти з оптимізмом дивляться на лет до Місяця перед 1970-им роком

Гюстон, Тексас. — Керівник програми лету до Місяця 37-річний інженер д-р Джозеф Ші заявив 10-го травня, що треба дивитися на здійснення лету до Місяця до 1970-го року з „повним оптимізмом", хоч ще кілька місяців тому інженери не говорили про поступ в своїй праці, тільки про проблеми, які треба розв'язувати. З успіхом розв'язано проблему ваги, також проблему палива, яке має вести вгору і вниз кабіну з астронавтами, що полетять до Місяця. З успіхом розв'язано теж справу огрівання мініятюрної ракетки, яка має служити до керування ракетною кабіною. Д-р Ші працював спочатку у Вашингтоні, а тепер він у Гюзтоні, де наглядає над працями проєкту Аполло. В перших трьох роках працювали над окремими частинами цієї дуже складної програми, а тепер праця йде над складанням частин та випробовуванням їх в таких умовах, які будуть під час лету.

Сенатори й конгресмени промовляли з нагоди 46-ї річниці проголошення незалежної Білоруси

Ню Йорк. — Як повідомляє часопис „Беларус", що виходить у Ню Йорку, 25-го квітня у Вашингтоні виступали з промовами 25 представників Республіканської і Демократичної партій в обороні прав білоруського народу на державне незалежне життя. Саме тепер білоруська еміграція урочисто відзначає 46-ті роковини з часу проголошення Білоруської Народної Республіки. Президент Линдон Джансон привітав з цієї нагоди Білорусько - Американське Об'єднання, прославши Управі Об'єднання свою світлину, впарі з найкращими побажаннями. Святкування дня білоруської незалежности відбулися в усіх білоруських громадах у ЗДА й Канаді.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

Театр в Україні

Розглядаючи останні вистави театрів у Харкові, Кіровограді, Миколаєві, театрознавець Володимир Лизогуб приходить до такого висновку: „Загальний рівень режисури ... ще не відповідає потребам дня. Мало самостійности у прочитуванні і трактуванні п'єс, недостатня глибина „оранки" драматургії, слабка робота з актором. Я вже не кажу про те, що режисерів не вистачає, особливо головних ... Радує збільшення молоді в театрах. І дуже тривожить її естетичне і особливо етичне виховання". („Радянська Культура" з 10 травня 1964 р.).

Шевченківський обеліск на острові Хортиці

Біля міста Запоріжжя, над Дніпром, на острові Хортиці — колись центрі Запорізької Січі — закладено парк , встановлено пропам'ятний обеліск для відзначення ювілею Т. Шевченка. На Хортиці бував Т. Шевченко в той час, коли там господарювали німецькі колоністи. Обеліск являє собою високу ґранітну брилу з написом українською мовою, в якому не згадується про Запорізьку Січ. („Літературна Україна" з 8 травня 1964 р.)

„Літературна Україна" і „Фіґаро"

У великому і найбільш поширеному французькому щоденнику „Фіґаро" дипломат та науковець Андре Франсуа Понсе надрукував знамениту статтю „Шевченко — співець свободи" (в числі з 12-го березня 1963 р.). Відзначаючи 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка й підкреслюючи безсмертність його свободолюбних ідей, автор звернувся до України з таким закликом: „Терпеливість!.. Надійде такий день, коли передбачення Шевченка здійсняться". Скласти відповідь французькому дипломатові доручено поетові Володимирові Сосюрі. Замість відповіді В. Сосюра написав лише лайку, користуючись сливником ЦК компартії. Цитуємо за „Літературною Україною" з 31-го березня: „З брудних, замулених джерел почерпує Франсуа-Понсе інформації, коли розводить теревені про безправність і залежність України ... Під проводом великого сина Росії Володимира Ілліча Леніна" ... і так далі.

Будинок для „електронного мозку"

"Багатоповерховий будинок, підземна частина якого не набагато поступатиметься щодо висоти перед надземною, почали будувати ... у столиці України. Тут розміститься Інститут Економіки і Обчислювальний Центр Держпляну УССР. Необхідна для оптимального планування економічна інформація надходитиме сюди спеціяльними каналами зв'язку від великих заводів і будов, міністерств і раднаргоспів ... Щоб машини розуміли, про яку продукцію йде мова, українські учені розробили спеціяльну „електронну мову". („Радянська Україна" з 10 травня 1964 р.).

Що можна в Москві — не можна в Києві ...

Майже 30 років у Російській СФСР існує зразковий Дитячий хор. Його недавній виступ у Києві справив на слухачів велике враження. Під цим враженням і запитує народній артист О. Міньківський у „Радянській Культурі" з 10 травня: „А чому у нас на Україні, в її столиці м. Києві, де є стільки обдарованих дітей, досі немає такого дитячого хору?"

В АМЕРИЦІ

● **Головний прокуратор** Роберт Ф. Кеннеді відвідав Фармвілл у Вірджінії, де 1,574 шкільних дітей, білих і негритянських оваційно його вітали та передали $99.64 доляра самими центами, які вони між собою зібрали на Меморіяльну Бібліотеку ім. Кеннеді в Бостоні. Ці діти навчаються у приватних школах, бо прихильний сегрегації стейтовий уряд скасував публічні школи в 1959 році, бо не хотів, щоб негритянські діти навчалися разом із білими учнями. Головного прокуратора щиро вітали і ті білі, які проти скасування расового обмеження в школах та в інших публічних місцях і в транспорті.

● **Д-р Моріс Гіллеман**, промовляючи на конференції Товариства в справах публічного Здоров'я в Ню Йорку, повідомив, що вдалося скріпити успішність щеплення проти інфлюенци, додаючи до давнішої вакцини нові чинники. Цю вакцину випробовували на тваринах і на 850 людях — добровольцях.

У СВІТІ

● **Жиди в Англії** розкололись на дві групи: прихильників ортодоксійного головного рабіна д-ра Ізраеля Броді, і прихильників „реформіста" д-ра Луіса Джекобса. Причина спору — різний підхід до святої книги жидів — Тори —, чи вона була дана Богом Мойсеєві на Синайській горі і залишилась без змін з того часу, чи — як твердять реформісти — була доповнювана і змінена впродовж ходу історії. Всупереч забороні головного рабіна — відкрито в Лондоні нову синагогу з рабіном Луісом Джекобсом.

● **На Тайвані** (Формозі), осідку вільно - китайського уряду Чіянґ Кай-шека, американці вишколюють китайське військо в методах партизанської війни. Роблять це в спеціяльному терені, подібному до південно-в'єтнамської джунґлії. Тому деякі західні кореспонденти висловлюють здогад, що ті вільно-китайські військовики будуть перекинені для ведення партизанки або на терені китайського суходолу, або проти Північного В'єтнаму.

● **З кратеру вулькану Етна** на Сицилії почала спливати лява, загрожуючи місту Бронте, що має 20.000 мешканців. Сталось це в три дні після того, як глибоко під вульканом Везувієм, віддаленим від Етни за 200 миль, відбулись струси. Фахівці збентежені, чи Етна не стала активізуватись у зв'язку з отими перемінами всередині Везувія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3. 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Новий виклик Москві

У затяжну і для всіх тих, що не очманіли від комуністичної фразеології, нудну полеміку між Москвою і Пейпінґом про те, як правильно інтерпретувати навчання Маркса-Леніна, вплелася нова, куди цікавіша нота: твердження китайських комуністів, що Совєтський Союз не є ані азійською, ані африканською країною і тому не має права брати участь в новій конференції азійських і африканських держав в Бандунґу в березні наступного року. Таке становище висловив ніхто інший, як сам комуно-китайський віцепрем'єр і міністер закордонних справ, маршал Чен-ї на підготовчій конференції в столиці Індонезії, Джакарті. Очевидно, що цей черговий комуно - китайський виклик Москві страшенно її обурив.

Тому совєтський уряд проголосив окрему заяву під забріханим заголовком „За мир, свободу і національну незалежність усіх народів", розіслану аґенцією ТАСС і надруковану, між іншим, в „Радянській Україні" з 5-го травня цього року. „Кожна освічена людина, — говориться в тій заяві, — знає, що Радянський Союз не тільки найбільша европейська, але й найбільша азійська держава. На долю Радянського Союзу припадає приблизно 40% території Азії". З свого боку Совєти закидають китайським комуністам, що вони „спекулюють на лозунгах расової солідарности" і пробують створити „китайську стіну між білими, чорними й жовтими народами, між соціялістичними країнами та країнами Азії і Африки". Москва просто порівнює цю тактику китайських комуністів з расизмом німців з часу Гітлера і заповідає невдачу „вихваток і політичних махінацій представників Китайської Народної Республіки", бо „надто тісно зв'язана доля народів СССР з долею інших народів Азії...". Китайські комуністи з свого боку відповідають, що хоч СССР дійсно займає в Азії великі простори, але вони були здобуті ще царською Росією внаслідок „накинених і несправедливих договорів", коли Китай був ще слабий і немічний.

У цьому випадку, без сумніву, рацію мають китайські комуністи. Москві нема ніякого діла до Азії й Африки. Всі її посілості на азійському континенті, зорганізовані у п'ятьох „республіках" із загальною територією 1 990 128 кв. миль (включно із сателітною Зовнішньою Монголією) і з населенням — 27 415 000 осіб, здобуто в роках колоніяльно - імперіялістичної експансії царської Росії та поширено такою ж експансією в останній світовій війні. І коли полеміка на цю тему між російськими і китайськими комуністами триватиме далі, то китайці повинні неминуче таврувати Совєтський Союз, як колоніяльну державу, яка цинічно твердить, що „надто багато праці вкладено і багато крови пролито у спільній боротьбі проти іноземних поневолювачів" в Азії, хоч насправді вона, царська і большевицька Росія, була і є „іноземним поневолювачем" азійських народів.

Полеміка довкола участи СССР в новій Бандунґській конференції служить за ще один доказ, що проблема совєтського колоніялізму мусить скорше чи пізніше виринути з будь-якої безпосередньої причини і започаткувати кампанію за деколонізацію всіх уярмлених Москвою народів — азійських і европейських. Колишня царська і теперішня совєтська імперія постала не внаслідок „зусиль і крови" в обороні тамошніх народів, а на кістках борців проти російського поневолювача. Інша справа, що не за волю та справедливість для поярмлених народів сваряться тепер російські і китайські комуністи, а за панування над поярмленими.

„Проблема чистої сорочки"

Цей заголовок, як кажуть, живцем узято з київської „Радянської України" з 5-го травня цього року. Його вжили автори статті „Розмова про сервіс". Обіцяючи вкласти в це чужоземне слово поняття „радянського сервісу", автори порушують досить незвичну для совєтської преси тему, а саме тему побуту. Як вони самі пишуть — „дрібниці побутового обслуговування"... За часів Сталіна кала. Але зміняються „вожді", зростають насвіті, партійно - пропаґандивна преса її уникала. Але минають „вожді", зростають народні вимоги, підвищується духовна й естетечна культура, дармащо її сама ж таки „Радянська Україна" так старанно топче пустопорожніми пропаґандивними статтями. Ось і „проблема чистої сорочки" виринула на поверхню, бо не можна від людей тільки вимагати, треба щось і для них робити, навіть в СССР.

Який же рівень побутової обслуги на Україні в наш час, час ракет, радіотелескопів, приватних літаків? Або — спустімся на декілька поверхів нижче — час приватних авт, холодильників, пральних машин і прален - автоматів, що їх, наприклад, у містах ЗДА аж забагато. „Радянська Україна" вже не раз на паперовому коні наздогаяла Америку, західній світ. Але візьмім не паперові, а життьові факти. Усі вони — з совєтської преси, що виходить українською мовою. В Україні працює всього 70 пральень-комбінатів на велику скалю та 220 домових прален, що можуть обслужити лиш декілька будинків. „Пральні підприємства республіки мають лише 120 автомашин. Держплян УССР обіцяв дати ще 120 автомобілів, а надає лиш 70"... Мало механізованих прален, але й вони здебільшого працюють так: „Білизну, яка кілька разів побувала в пральні, не завжди можна назвати білизною"... Ще кілька років тому в Україні — „не було жадної фабрики для лагодження взуття. Цю роботу виконували тисячі дрібних майстерень. А сьогодні у республіці працюють 23 фабрики й механізовані цехи, які лагодять взуття в масових маштабах"... Цього року на понад 40 000 000 населення України є лише 35 майстерень хемічної чистки і фарбування одягу. Ніхто й ніде не готує фахівців для різних побутових підприємств в УССР: „Спеціяліста в галузі фарбування або хемчистки одягу зараз і вдень з містах України створено „Позичальні пуклістах України створено „Позичальні пункти", де можна за певну суму позичити пилосмок, пральну машину, машину до шиття тощо. Але „прокатні пункти повинні створюватися в кожному великому будинку. Бо якщо господині доведеться йти за тією ж пральною машиною чи пилосмоком до іншого району міста, не така вже й цінна буде ця послуга" Не вистачає ні тих пунктів, ні фахівців до них.

Занотовуємо вияв цінної власної ініціятиви в столиці України. Там постало декілька „бюр добрих послуг": можна звідти викликати няньку до дитини, доки сходите в кіно, наглядача коло хворого, навіть „перекладача з чужоземної мови потрібної вам статті"... Але про висоту коштів і хто може собі дозволити такі „буржуазні" виклики — мовчить совєтська преса.

Такий то обіцяний „рай на землі" дала народові совєтська влада за понад сорок років свого терористичного існування. В Україні і досі є лише 220 домових прален. Ця офіційна статистика вражає нас більше, ніж усі московські „спутніки" взяті разом.

ЗНОВ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ ЗА ВІЙНУ

Мюнхен. — Є в сучасній літературі письменники, які задля заробітку пишуть повісті про злочинців та детективів аба дуже „вільно" описують взаємини між жінками і особами протилежної статі. „Крайм енд секс" — такі головні теми сучасної книжкової і фільмової продукції в різних країнах. Ці теми наповнюють касу видавців та фільмових підприємств, і до цього попиту достосовуються письменники.

Погоня за сенсаціями, що збільшують наклад книжок і захоплюють читачів, переходить, на жаль, також і в історичну науку. Деякі історики відходять від правил, що історія повинна показати людям минуле так, як воно було в дійсності і, перекручуючи деякі факти, дають фальшивий образ того, що ділялося. Коли книжка, що показує минувшину в фальшивому світі, викликає протести спеціялістів і дискусію в суспільстві, то це не турбує видавців і авторів. Скандал навколо такої книжки притягає до неї читачів, і книжка скоро продається.

Про відповідальність Гітлера за другу світову війну написано вже тисячі книжок у різних країнах і різними мовами. Здавалося б, ця тема вже вичерпана. Правда, є в Німеччині недобитки фашизму, які в своїх газетах і на публічних сходинах пробують боронити тезу, мовляв, Гітлер війни не готів і йому накинули її лихі сусіди.

Коли це твердять деякі німецькі журналісти, то справу можна розуміти так: бувши свого часу в партії Гітлера, ці нерозкаяні нацисти хочуть скинути також з себе вину за війну, якої самі з Гітлером бажали.

На жаль, знаходяться також історики не-німці, які в своїх книжках намагаються доказувати, що Гітлер не хотів війни, а почалася вона з вини інших держав, у першу чергу — англосаксонців. Так напр., три роки тому вийшла в Лондоні книжка про другу світову війну проф. Тейлора. Її автор безпідставно твердить, що Гітлер не хотів війни. Книжка Тейлора зустріла неґативну оцінку в науковій літературі, і автор не міг обоçронити своїх тверджень.

Однак на книжці Тейлора не скінчилася спроба виправдати Гітлера. Слідами його пішов американський історик Дейвід Гоґґен, який у своїй книжці „Вимушена війна" пробує доводити, що Гітлера примусили почати воєнні дії західні великодержави, в першу чергу Англія. Д. Гоґґен твердить, що англійці вирішили розпочати проти Гітлерової Німеччини „превентивну війну" і в цю війну втягнули інші держави, також і ЗДА. Не треба бути дослідником подій, які довели до другої світової війни, щоб показати фальшивість тверджень Гоґґена.

Вся ідеологія і політика Гітлера та його партії була спрямована на війну. Це ствердив між іншим граф Чіяно, зять Муссоліні і міністер закордонних справ Італії. Бувши 1936 в Берліні, він записав у щоденнику свою розмову з Гітлером і його найближчими співробітниками. Всі вони заявляли, що готуються до війни. В книжці Гітлера „Моя боротьба" аж кишить заявами про війну, яка, мовляв, поставить Німеччину на перше місце в світі: „Із восяних сліз виростає для потомства хліб"; „німецька убогість мусить бути знищена німецькою зброєю".

У 1939 р. в своїх промовах Гітлер говорив, звертаючись до генералів: „Для вирішення німецького питання є тільки шлях насильства". Гітлер шукав на Сході Европи „життьового простору" для німців і засуджував „нижчі раси" на загибіль.

Проф. Гоґґен приїхав у Західню Німеччину, щоб виступати з публічними викладами в обороні Гітлера. Ні одна поважна наукова установа не схотіла дати місце для виступів Гоґґена. Тільки приватне німецьке „Т-во для сприяння науково - історичним дослідам" у Дюссельдорфі, що є під проводом „нерозкаяних", вирішило вшанувати Гоґґена. Це т-во дало йому „нагороду ім. Леопольда Ранке".

В цьому рішенні є мимовільна іронія: Л. Ранке, знаменитий німецький історик першої половини 19 століття, визначив для історичної науки правило, яке прийняли всі справжні науковці: Історія повинна показувати, як воно було в дійсності!

Німецькі історики доказали Гоґґенові, що він у своїй книжці фальшує цитати із промов і розпоряджень Гітлера. Демократичне суспільство Німеччини, зокрема студентська молодь, обурилась відвагою Гоґґена, що приїхав „вибілювати" Гітлера, створити нову леґенду про „фюрера". Політичні партії і професійні спілки висловилися проти Гоґґена. В тих містах, де він хотів виступати з лекціями, урядові чинники заборонили давати йому приміщення.

Словом, американський автор книжки в обороні Гітлера нарвався на скандал, якому ще не видно кінця. Але матеріяльно Гоґґен, мабуть, матиме успіх. Його книжка, що викликала скандал, буде видана в німецькому перекладі і стане, безперечно, „бестселером". Бо ті, що були вірними однодумцями Гітлера в його воєнних плянах, захочуть прочитати „відпущення гріхів", яке їм дав американський науковець.

П. А.

Гаврило Гордієнко

БОЇ ЗА МІСТО ОЛЕКСАНДРІВСЬК

У статті Зенона Стефанова „Культ Шевченка у війську" („Свобода ч. 72 з 16 квітня ц. р.) в ім'я історичної правди потребують певної коректури наступні рядки: — „У січні 1918 року" і далі: „В кількаденних боях за місто Олександрівське, що переходило кількаразово з рук до рук, поляг цілий гайдамацький курінь ім. Шевченка (біля 300 бойовиків), враз із приділеною чотою Вільного Козацтва".

У січні 1918-го року боїв за місто Олександрівськ не було. Бій відбувся в днях 25 і 26 грудня 1917 року (за новим стилем). Незадовго перед тим з Биховської в'язниці коло Могилева, де була головна команда російських збройних сил, однодумці визволили ген. Корнілова, і він з групою старшин пробивався на Дін, щоб зорганізувати збройний спротив большевицькій владі, який пізніше виявився у створенні т. зв. Добровольчої Армії.

Дві-три сотки революційно настроєного чорноморського моряцтва, яке протягом трилітньої війни „знудилося від бездіяльности" (так казали місцеві обивателі), зоранізували ешелон і поїхали переймати ген. Корнілова. Доїхавши до Курська, вони довідалися, що ген. Корнілов уже перейшов залізничу лінію Курськ - Харків. Висідати із ешелона й пішки доганяти ген. Корнілова матросам не хотілося, і вони рішили вертатись в Севастопіль.

Матроси озброєні були японськими карабінами і мали при собі дві польові трицалеві гармати. Скорострілів, мабуть, не мали.

Від часу проголошення 3-го універсалу, яке в Олександрівському відбулося урочисто в присутності зукраїнізованого війська, в місті панувала українська влада у вигляді Повітової Ради, на чолі якої стояв Омелян Карпович Лазаренко.

Порядок тримала міліція, створена з початком революції. Спеціяльно українською вона не була. Збройні сили в місті були такі: українізована сотня при військовому начальникові і неозначена кількість Вільного Козацтва, яке тоді ще не було сталою військовою одиницею. Це були цивільні люди, свідомі українці, які під час патріотичних демонстрацій виступали в українській національній одежі. На випадок потреби вони із зброєю в руках ділом доказували те, що проповідували словом. Чи була це чота чи сотня, годі сказати, бо кількісний стан був пливкий.

При Вільному Козацтві величезну ролю відігравали старшини, свідомі українці, які бували в місті на відпустках із фронту. Це все були мешканці Олександрівська. Визначніші з них: брати Крохмалі (три чи може навіть чотири), Майдачевський, Караванченко, Наритник, Гриць Рогозний (спочиває в Люксембурґу) та ін. Ці старшини творили ядро збройної сили, довкола якого виростали вояки, мов гриби після дощу.

У місті стояла також півсотня кримських татар. Це була кіннота, протибольшевицьки наставлена. Під час небезпеки вона стала по українському боці і виявила себе як вийнятково хоробра сила.

У місті в приміщеннях заводу Мензіса стояла ще 3-тя запільна автомобільна сотня, яка мала коло трьох тисяч люду. Крім кількох десятків механіків, там поховалися від фронтової служби здебільша синки багатих родин. Дух у тій сотні панував російський, переважно російських есерів. Свідомих українців було там дуже мало, але своєю активністю й відвагою це були подивугідні люди.

Головне завдання автомобільної сотні було направляти пошкоджені авта й відсилати їх назад на фронт. Вже за революції, в 1917 році, в сотні появилися чотири панцерні авта. На той час це була грізна зброя, яка більше, може, впливала на противника своїм виглядом, ніж тим одним скорострілом. Завдяки тим нечисленним свідомим українцям ці панцерні авта в критичний момент опинилися в українських руках.

Головна українська військова кватира містилася на заході міста в домі Вадовського, німця, власника заводу на Соборній вулиці, який, як німецький громадянин, на час війни був інтернований. Залізниця Харків - Севастопіль переходила через східню частину міста. На заході більшість населення була українська, на сході мешкали переважно зайди московського походження. Крім того в місті було багато втікачів з прифронтових областей. Це були здебільша чужинці, вороже наставлені проти українців.

Увечері 25 грудня паротяг із кількома українськими військовиками прибув на стацію Мокра, за 7 кілометрів на північ від міста. В той же час ешелон матросів, які їхали до Севастополя, прибув на стацію Янцево, за 10 кілометрів на північ від міста. Українські військовики поставили вимогу, щоб матроси склали зброю. Матроси попросили дозволу вислати свою делеґацію до міста, до представників влади. В Народному Домі на Пушкінській площі скликано віче, на якому промовляли представники різних організацій. Більшість промовців була за те, щоб матроси склали зброю, але матроси на слово чести випросилися, щоб їх перепустили із зброєю в руках, бо, мовляв, ніяково буде їм обеззброєними вертатися перед очі товаришів. Українська влада погодилася пропустити їх із зброєю.

За яких дві години після віча, коли я вертався додому, на головну вулицю міста, Соборну, вступали матроси. Не додержали слова! Вони проїхали були через Південний двірець, але, підбурені деякими „активістами", вернулися.

Один відділ матросів пішов у центр міста, а другий залізницею, яка сполучала Південний двірець з Катерининським. Залізниця проходить там у глибокому проваллі, і матроси йшли густою купою. З насипу їх зустріли вогнем. Серед матросів були жертви, скільки й які невідомо, бо їх матроси забрали з собою. Вдруге здобувати Катерининський двірець вони вже не відважилися.

В місті матроси дійшли до рогу Троїцької і Соборної вулиць, де містився Совєт, тоді ще мішаний з представників усіх партій. Ніч у місті минула спокійно. Обидві сторони готовилися до наступного дня.

Увесь наступний день, 26 грудня, точився бій між матросами і українськими військовиками, яких популярно називали гайдамаками, незалежно від того, до якої частини хто належав. На українському боці були три панцерні авта. Четверте панцерне авто вислали до Катеринослава, де також ішли бої.

Бій відбувався в межах двох - трьох кварталів, так що не можна говорити, що місто переходило з рук у руки. Якщо й переходили з рук у руки, то тільки дві-три вулиці. Українці й татари билися героїчно, стоячи серед вулиці на ввесь зріст.

По обох сторонах брали участь у боях цивільні особи. Втрати на стороні матросів буля великі. Серед татарів лише один був ранений в руку. Серед українців ранених було більше. Серед цивільних, що виступали на стороні матросів, було вбитими семеро.

У тих днях через місто з фронту на Дін верталося козаче військо. Ешелони йшли точно година за годиною. Не зважаючи на запросини з української сторони, участи в боях вони не взяли.

Над вечір 26 грудня розійшлася чутка, що з Катеринослава прибувають гайдамаки. Гайдамаки це була така сила в психологічній війні, що самої назви вистачило, щоб матроси вночі з 26 на 27 грудня від'їхали до Севастополя. Бій скінчився і більше в Олександрівську не повторювався ані в грудні 1917, ані в січні 1918 року.

Про те, що з Олександрівська вислано було в Катеринослав на поміч панцерне авто, згадує Ісак Мазепа у своїх спогадах „Україна в огні і бурі революції". Взаміну Катеринослав прислав гайдамаків. Це були вояки, вбрані в старі російські уніформи з червоними шликами на сивих шапках. Приїхали вони битим шляхом, що веде з Катеринослава до Нікополя, і було їх не більше як пів сотні. Фактично вони прибули вже після бою.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лікарське Товариство видало книжечку, в якій перестерігає проти куріння

Ню Йорк. — Американське Лікарське Т-во видало книжечку п. з. „Куріння — факти, що їх ви повинні знати". Провідна думка цієї брошурки є така, що майже всі лікарі погоджуються в тому, що коли дивитись на справу куріння із становища здоров'я, то краще є не курити. Але Лікарське Т-во признає, що справу куріння повинна вирішувати кожна особа для себе. Але лікарі таки гостро виступають проти того, щоб люди курили в ліжку, бо це дуже нездорово і часто спричиняє нещасливі випадки. В книжечці пишеться про те, що куріння має шкідливий вплив на серце й на легені та утруднює доступ кисню до крови. Понад 200 000 примірників цієї книжечки Лікарське Т-во вислало до лікарів, директорів гай скулів і коледжів. Книжечка кінчається фотографією руки, яка роздушує цигарку, а під нею є підпис: „Коли ви ще не почали курити, ви повинні дбайливо розважити всі факти, від яких залежить ваше майбутнє здоров'я, поки почнете курити".

С. Риндик

ЛЕБЕДА

(Малий роман)

IV

На другий день Писочок одержала розкішні рожі. Заздрісні дівчата трохи не плакали. Деякі навіть пустилися глузувати, кажучи:

— Ет! Шпирка шпиркою.

Що це означало, тяжко сказати. Але на Писочок робили враження факти, а не слова заздрости. Тому, дивлячись на рожі, вона закохалася так сильно, як ще ніхто ніколи на цьому світі. І ще того самого дня щасливі закоханці умовились зійтися в парку, щоб розпочати там великий роман. Із прелімінарної розмови виходило, що Шпирка має щось сказати своїй коханій і чогось попросити від неї. Так воно і сталося. Другого дня, як передбачалося, вони майже випадково зустрілись у парку, на головній алеї, і зробили великі очі. А щоб ніхто не побачив і не подумав чого, відразу перейшли на побічну алею і присіли на лавочці, але сепаратно — вона на одному кінці, а він на другому.

Посидівши якийсь час мовчки і перебравши в голові сто способів, як розпочати розмову, Шпирка кінець-кінцем заговорив:

— Міг би я попросити слова?

— Прошу... — ледве чутно дозволила дівчина.

— Я не знаю, як мені краще висловитись, — почав своє слово Шпирка. — Я хотів би сказати, що я дуже сильно... Але прошу ласкаво вибачити мені, коли я... коли в моїх словах... Як би вам сказати? Одно слово, я вас кохаю.

Почувши це, дівчина від несподіванки зробила великі очі і густо почервоніла.

— І я хотів би знати... хотів би почути ваше слово, — додав Шпирка.

Писочок опустила очі і не проронила ані слова, ані пів слова.

Вичекавши в напруженій атмосфері кілька хвилин мовчки, Шпирка перейшов до вродженого чоловічій статі активізму. Виявилося, що в його особі Писочок натрапила на мужа сильної волі, що в стосунках із жінками вміє поставити на своєму. На перший раз він обмежився найлегшою формою активізму:

— То хоч дозвольте поцілувати вас.

Писочок перелякалася і рішуче заперечила головою. Настала дуже тяжка ситуація, і коли б Шпирка вдався хоч трішки м'якшим, нічого з їх роману не вийшло б. Тільки він, як уже сказано, мав не абияку силу волі і кілька разів повторив своє прохання. Бідна дівчина хоч-не-хоч, а таки мусіла була здатися...

— Але тільки раз! — сказала твердо.

Серце хлопця тьохнуло і підкинуло ним догори. Шпирка зірвався з місця, озирнувся на всі сторони і на всі боки в них, подивився, піднісши голову, в один кінець алеї, потім у другий і сказав:

— Перейдім на кінець. Тут небезпечно.

Він не міг допустити, щоб святість першого поцілунку, цього великого акту кохання, була спрофанована блазенським сміхом якогось нечестивця, що кожної хвилі міг наскочити на них.

Та на кінці алеї видніли́ся крізь дерева хати, і вони мусіли були перейти на протилежний кінець.

— Як думаєте? — запитав Шпирка: — Тут ніхто не побачить?

Писочок озирнулась на всі сторони:

— Ніхто! — сказала твердо.

Та Шпирка був обережніший, ніж вона, і дуже обачний. Подивився пильно на зрадливі околиці і сконстатував, що місце крайнє небезпечне. Закоханці мусіли були перейти на дальшу алею. І аж на цій алеї стало нарешті зовсім безпечно, і сама дівчина сказала, що вже тут ніякий дідько нічого не побачить. Та недовірливий Шпирка потягнув свою кохану ще далі...

Щоб читачів цього оповідання не тягати дурно по парку, скажу коротко, що нічого з цього анабазису не вийшло. Шпирці не вдалося знайти безпечного для поцілунку місця. І вони вмовилися перенести справу на другий день. Та коли на другий день Шпирка зустрів свою кохану, вона сказала, що вийде до нього колись іншим разом, бо тепер не має часу. При цьому всунула йому в руки якийсь пакет. І чимдуж знітилась... Сторопілий Шпирка відкрив пакет і витягнув звідти... клапоть сіна! І більше нічого.

V

Шпирка зрозумів або, ліпше сказати, відчув, що в ньому клапті сіна криється якийсь символ, якась, сказати, алегорія. Але яка саме, не міг збагнути. І вперто думав. А тим часом Лебеда, подарувавши хлопцеві рожі, був дуже задоволений своїм учинком і раз-у-раз бубонів під ніс:

— І я був молодий і дурний.

І був дуже цікавий знати, як прийнято його дарунок. Тож коли Шпирка прийшов до нього з розгубленим виразом на блідому обличчі, він тривожно запитав:

— Ну, то як?

Замість відповіді, хлопець подав пакет. Витягнувши з нього клапоть сіна, Лебеда видивився на Шпирку:

— А це що за штука?

— Це вона мені дала, — признався Шпирка.

Лебеда понюхав:

— Сіно!

— Так...

— За мої рожі?!

— Так, — сказав Шпирка, але зараз же додав: — На третій день.

— Ффф'ююю! — засвистав Лебеда. — Та вона, синаторе, має тебе за осла! І мене разом із тобою. Гай-гай!

Шпирка поник головою. Ще по дорозі на Шиберняк він додумався до того самого, тільки бракувало певности. Аж Лебеда впевнив його. Стало зовсім смутно на душі.

Бачивши це, Лебеда витягнув із рота люльку, голосно сплюнув і сказав:

— Хлопче, догори голову! Щоб я тут не бачив жадних смутків! Чуєш? Я сам був молодий і дурний, але ні одна андулька не важилася годувати мене сіном. Та ще за такі рожі! Та в Празі найбільші красуні носять Лебедові рожі на своїх пишних грудях, а якась руска гуска дере кирпу й зневажає мені хлопців. Де ти знайшов таке зілля?! Геть її! Кинь і не дивися в той бік. Знайди собі щось розумніше. В Чехах дівок, як маку. І приходь по рожі, даватиму найкращі!

Сказавши це, Лебеда вхопив паперову торбинку, набрав повну чудових вишень і дав хлопцеві. Хоч Шпирка був без міри засмучений пакетом, однак вишні таки втішили його. Дуже щиро подякував доброму Лебеді і з радісним усміхом вислухав іще одну його раду: Їсти вишні, від першої до останньої, тільки на очах дівчини і кістки не кидати на землю, а стріляти ними до неба, якогомога вище. Нехай знає!

Але сталося не так, як радив Лебеда. Побачивши Писочок, Шпирка відразу подав їй цілу торбину з вишнями. Дівчина схопила дарунок обома руками, глянула досередини, густо почервоніла і силою потягнула хлопця до парку. А там, не оглядаючись і не озираючись, обняла його за шию і міцно поцілувала в самі уста.

— Ярочку! Солодкий мій!

Шпирка немилосердно засоромився. Вирвав голову і, не пам'ятаючи себе, побіг геть. Кілька разів міняв напрямок, аж поки остаточно не скерувався на Шеберняк.

— Що там приключилося? — скочив Лебеда, побачивши хлопця.

Шпирка оповів йому, з яким захопленням дівчина кинулась до вишень, але не сказав ані слова про її пристрасний поцілунок у самі уста. Почуття сорому перед старим чоловіком не дозволило йому цього. Лебеда був задоволений.

— Бачу, що це не така дурна гуска, як я думав. Далеко ні. Вдалася в свою прабабку — в Єву. Ой, хлопче! Буде нас ця Єва коштувати не одно яблуко і не один фунт їх! Лебеда не жалує, бо сам був молодий і дурний.

І з того дня Писочок раз-у-раз діставала торбинки від Лебеди. Якийсь час із вишнями, потім із солодкими пруньками, а далі з яблуками й грушками. Беручи їх із Шпирчиних рук, дуже пильнувала, щоб не доторкнутися до хлопця, бо добре знала, що в його особі мала героя чистого, платонічного кохання. І йому самому сказала про це. Тож, коли цікаві хвеськи питалися Шпирку, чи дуже кохає, він, повний любовної екстази, вимовляв тільки одно-єдине слово:

— Платонічно!

І всім було ясно, що це найвищий ступінь цього героїчного почуття.

(Кінець)

ЩЕ ТІЛЬКИ 43 ДНІ ДО ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ 27-ГО ЧЕРВНЯ 1964. НЕ ЗАБУДЬТЕ СПОМ'ЯНУТИ!

Напередодні важливих зборів в Ню Йорку

В суботу 16-го травня в Українському Народному Домі в Ню Йорку, як і кожного року, відбудуться вибори нової Управи Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Ню Йорку, що є одночасно й місцевим Відділом Українського Конгресового Комітету Америки.

На перший погляд, нічого особливого немає в тому, що понад півсотні різних українсько - американських організацій, які об'єднує згаданий Комітет, виберуть свою нову управу. Але практика останніх років показала, що недостатнє розуміння ваги Комітету та його завдань, привело до занепаду активности цілої української громади м. Ню Йорку на тих відтинках її діяльности, що вимагають загальноукраїнської солідарности усіх самостійницьких сил.

Зважмо, що Ню Йорк є центром національного культурного й політичного життя усіх українців у ЗДА, що дуже часто впливає на відповідні відтинки діяльности українців в усьому світі, а часом має й відгомін у поневоленій московськими колоніялістами Україні.

В Ню Йорку містяться нерівні органи більшости українських культурних суспільно-громадських і політичних організацій ЗДА, й тому на українську громаду Ню Йорку, інші українські осередки дивляться, як на лідера, що все перший мусить щось ініціювати й бути їм прикладом.

Ця роля побільшується ще й тим, що в Ню Йорку міститься Головна Кватира Об'єднаних Націй, що й зобов'язує місцевих українців до ініціятиви, чи активної акції на зовнішньо - українському відтинкові на терені цієї міжнародної організації. Ню Йорк, це 8-мільйонове місто найрізноманітніших націй і рас, серед яких кількатисячна українська громада мусить не лише жити власним життям, але й активно діяти серед чужого оточення для добра українського народу й гідно його заступати перед чужим світом.

Тож цілком ясно, що не лише Провід, який очолює українську громаду Ню Йорку, повинен складатися з людей, які розуміють ту тяжку й відповідальну ролю, яку вони беруть на свої плечі, але й насамперед, щоб усі організації, які вибирають Управу Комітету, були завжди готові виконувати намічені цією управою пляни.

Дотепер такої співпраці часто бракувало, що й знеохочувало членів Управи Комітету в їх праці й тому зпоміж кільканадцяти вибраних людей, тягнуло на своїх плечах роботу лише кілька. Тож не дивуймось, що з кожним роком все меншає число здібних і відданих суспільно-громадській праці одиниць, які відходять з перевтоми, а інші стають пасивними.

Винна також і побудова Управи Комітету. Насамперед однорічний термін діяльности Управи закороткий, щоб вона змогла по справжньому увійти в курс справи. Дотепер рятує цю ситуацію та обставина, що до її складу вибирається більшість тих, що там були в попередніх роках. Але якщо б усі ці люди прийшли нові, то їм би треба було витратити багато часу, щоб увійти в курс діяльности цієї установи. Річний термін також короткий для того, щоб можна було виробити якісь стабільні пляни діяльности, а не жити від „події до події", бо мовляв швидко перевибори й нам тут більше нічого робити.

І вже цілковито неправильною є дотеперішня практика, коли члени Управи Комітету на чолі з його головою, власними силами, не тільки переводять різні збіркові акції для здобуття коштів на діяльність цілого Комітету, бо членські внески мало-хто виплачує й вони є дуже мізерні, щоб ними фінансувати найдрібнішу акцію, але ці самі члени Управи на своїх плечах несуть увесь тягар роботи під час різних академій і свят, а часто ще й виконують різну чорну роботу після того, як якась акція вже відбулася.

На нашу думку, до всякого роду збірок під церквами, чи до роздачі різних пропагандивних летючок між громадянством, Управа Комітету повинна притягати різні організації, які мають на це своє членство. Так, як є тепер, лише понижує авторитет керівних осіб з Управи Комітету серед українського громадянства, бо що це за провідник, коли він не може мобілізувати для такої роботи своїх підлеглих?

Ця обставина є великою перешкодою в підборі здібних працівників до Управи, бо на становище керівника, а одночасно й збірщика, охочих майже немає!

Між іншим, на Загальних Зборах Комітету буде також порушено справу „Слова" та відповіді на нього Комітету Побудови Пам'ятника Т. Г. Шевченкові у Вашингтоні й становище інших у цьому питанні.

Було б побажаним, щоб на ці Збори прибули представники Цестралі УККА й Центрального Комітету Побудови Пам'ятника.

В. Коваль, член Управи Комітету

Шикаго-Середній Південь у поклоні Шевченкові

12 квітня в авдиторії парохіяльної школи Різдва Пречистої Діви Марії в Шикаго — Середній Південь заходом Громадського Комітету створеного з усіх місцевих громадських і церковних організацій вшановано врочисто 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка величавим концертом при заповненій публікою авдиторії.

Концерт розпочато американським гимном у виконанні Оркестри СУМА ім полк. Богуна, а до дальших точок програми входили: 1. Заповіт у виконанні Церковного Хору під дир. проф. И. Пачовського, 2. Відкриття — М. Харів голова Громадського Комітету, 3. „Живучі Слова Шевченка" — деклямація дітей 1 і 2 кляси школи українознавства, 4. а) Пісня про Шевченка, б) „Думи мої", у виконанні Хору школи українознавства під дир проф. И. Пачовського, 5. Слово в англійській мові — Петро Пуцяло, 6. Тарас Шевченко — збірна рецитація дітей 5 і 6 кляси Школи Українознавства, 7. Слово в українській мові — поет Олесь Бабій, 8. а) Сонце заходить б) Учітеся брати, у виконанні Церковного Хору під дир. И. Пачовського, 9. „Мені однаково" — деклямація Ірини Юзків, учениці парох. школи, 10. а) Гей у лузі, б) Над Прутом у Лузі, в) „Гей не дивуйтесь" — у виконанні оркестри СУМА ім. полк. Богуна під мист. керівн. проф. І. Поваляєка, 11. Невмірущий поет, монтаж-рецитація старшого юнацтва СУМА ім. Богуна. Концерт закінчено національним гимном у виконанню оркестри СУМА ім. Богуна.

У дальшій програмі Громадський Комітет займається підготовкою організованої поїздки на відкриття пам'ятника Тараса Шевченка у Вашингтоні, 27 червня, як також влаштуванням Літературного Вечора Творчости Тараса Шевченка, який плянується на осінь ц. р.

Громадський Комітет Середнього Півдня в Шикаго

М. Харів

Звернення до членів 42-го Відділу УНС в Пассейку

Перед нашим членством є дві великі дати, два великі завдання. Це дні 6-го й 27-го червня ц.р. 6-го червня, — це відслонення таблиці і передання для української громади міською Управою міста Пассейку Парку ім. нашого пробудителя - генія Тараса Шевченка. Вже два роки місто Пассейк очікує тієї дати, коли буде переданий парк українській громаді і як цей парк українська громада буде приймати, тому не сміє бути між нами ані одного члена, що відмовився б від участи і не був учасником походу. Всім нам добре відомо, скільки то було перешкод, щоб недопустити, щоб парк назвати іменем борця за правду в світі Тараса Шевченка.

27-го червня ц.р. відбудеться подія, про яку вже всім відомо: відслонення пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, де також були перешкоди, але праведний закон переміг і у Вашингтоні таки буде пам'ятник Т. Шевченкові.

Наша присутність у Вашингтоні буде потвердженням того, що ми прямуємо до здійснення заповіту Шевченка.

В. Марущак

БОЇ ЗА МІСТО ОЛЕКСАНДРІВСЬК

(Закінчення із стор. 2-ої)

Покласти трупом триста бійців, та ще на початку революції, як це зробив у своїй статті п. З. Стефанів, для цього треба мати виїнятковий хист і буйну фантазію. Там більше, що гайдамаки це було вишколене військо, а не новаки, і проти них були матроси та цивільні, які взагалі не вміли воювати.

15-го січня 1918-го року Олександрівськ зайняла червона гвардія, яка прибула потягами аж з Петрограду.

Українська влада на чолі з повітовим комісаром О. К. Лазаренком в оточенні найближчих співробітників та визначніших старшин, яким небезпечно було лишатися в місті, від'їхала через Кічкас на захід. Згадані в цій статті збройні сили були здемобілізовані й розійшлися, а багато активних українців перейшли в підпілля. В місті запанувала совєтська влада аж до приходу німців.

Сам я народився й виріс у місті Олександрівську і був свідком майже всіх згаданих подій. Повітовий комісар української влади Омелян Карпович Лазаренко був приятелем нашої родини. З-поміж вільних козаків мав я немало друзів. У панцерному авті за скорострілом сидів брат мого товариша по семінарії, в сотні при військовому начальникові був підстаршина Калашніков, який мешкав у мого діда і з яким я прожив майже рік в Букарешті 1921-22 року. Так, що майже все я знав з першої руки або з автопсії.

Канада сподівається чудового економічного року

Оттава. — Урядові економісти разом із приватними фахівцями передбачають, що цей рік 1964-ий буде чудовий під економічним оглядом, і Канада вже скінчить із своїм дефіцитом в платничому бюджеті з закордоном. В 1959 році платничий дефіцит становив величезну суму дол. 1,-500,000,000, в 1963-му році він зменшився до дол. 550,000,000. Цього року збільшена скількість проданої пшениці до СССР, комуністичного Китаю, та інших комуністичних держав спричинила те, що збільшаться прибутки Канади за продане зерно. Цього року мають продати 550 мільйонів бушлів пшениці, що разом із збільшеним експортом металів та нафти і нафтових продуктів спричинить те, що збалянсований буде платничий бюджет із закордоном. В 1963-му році експорт пального збільшився був на 13 відсот-

Українська Літературно-Мистецька Клюб Ню Йорк

● Літературно - Мистецький Клюб в Ню Йорку повідомляє, що в п'ятницю 15-го травня ніякої імпрези не буде з огляду на розвішування образів для мистецької виставки, яка відкривається 17-го травня о год. 1-ій по полудні.

● П'ять членів Ради Безпеки Об'єднаних Націй запропонували, щоб уповноважити генерального секретаря У Танта, щоб він узявся за посередництво в 14-річному спорі між Індією і Пакістаном за Кашмір. Представник Індії заявив, що У Танта радо привітають в столиці Індії Ню Делі, але нерадо будуть бачити там його втручання в проблему Кашміру, що її повинні розв'язати Індія і Пакістан у безпосередніх розмовах. Колишній прем'єр Кашміру, Шеїх Могаммед Абдуллах, що його недавно Індія звільнила після 10-річного в'язнення, закінчив наради з індійськими керівними мужами і заповів, що виїде — на запрошення пакістанського президента — на подібні розмови з Пакістаном.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в п'ятницю, 13-го березня 1964 року
по короткій і тяжкій недузі помер в Шикаго
на 48-му році життя

бл. п.

Іван ГОЛОВКА

Покійний народжений в Синевідську Вижнім, пов. Стрий, Західня Україна. До Америки прибув у 1956 р.

В глибокому смутку залишив в Україні дружину Марію, брата і три сестри, які були заслані на 20 років на Сибір.

Тіло Покійного було привезене і похоронене в Дітройті 21-го березня 1964 року.

НЕХАЙ ЧУЖА ЗЕМЛЯ БУДЕ ЙОМУ ЛЕГКОЮ!

В 40 День після невіджалуваної втрати
відданої Дружини, Матері, Бабусі і Громадянки-Патріотки

сл. п.

Станислави ТАРНАВСЬКОЇ з Дорожинських

родом з Чорткова,

ділимося з Українським Громадянством сумною вісткою, що Покійна упокоїлася 6-го квітня 1964 року на 61-р. життя і була похована на цвинтарі св. Петра і Павла в Ню Бронсвіку, Н. Дж. 8-го квітня ц. р.

Похоронного обряду довершив о. Василь Танчак, парох місцевої Української Католицької Церкви.

Покійна залишила в глибокому смутку: мужа Юліяна, сина Богдана, доньку Віру замужну Мазяр, невістку Анну, зятя Володимира Мазяра, внуків Галю і Юрчика Тарнавських та Любу, Надю та Лесика Мазяр.

Клонячи голови перед світлою пам'яттю Покійної, молимо Всевишнього за спокій Її Душі.

Хай вільна Американська Земля буде Їй легкою, а пам'ять про Неї вічною.

ПРИЯТЕЛІ РОДИНИ ПОКІЙНОЇ

З І С П О Р Т У

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Футбольний турнір українських дружин за першість СУАСТ — Північ,

відбудеться в суботу і неділю, 16-го і 17-го травня на головному стадіоні Ганзон Парку при Сентрал і Фулертон вулицях в Шикаго. Початок турніру о год. 1-ій по полудні в суботу, а продовження турніру в неділю від 9-ої години ранку. Участь в турнірі візьмуть:: УАСТ „Леви" і СК „Крила" з Шикаго, УСТ „Черник"і „Пантери" (СУМА) з Дітройту та УСК „Львів" з Клівленду. Першун одержить чашу, уфундовану Клюбом Львов'ян з Шикага, яку в минулому році здобули „Крила". Організатор змагань СУАСТ — Північ, а господар — УАСТ „Леви".

Петро Головатий
прес. реф. СУАСТ - Північ.

—о—

„**Тризуб", Філядельфія — Італійський С. К. Бостон**, мистецькі змагання, які рішають про першість Американської Футбольної Ліги, відбудуться в неділю, 17-го травня, о год: 3-ій по полудні на грищі при 29-ій і Камбрія вулицях у Філядельфії. Для здобуття четвертого вже чемпіонату Ліги потрібна „Тризубові" перемога в цих його останніх мистецьких змаганнях.

—о—

РІЧНЕ СПОРТОВЕ СВЯТО НАФСОЮЗУ

В неділю, 17-го травня, починаючи від 11.00 години ранку, відбудеться на стадіоні Рандалс Айленд 14-те річне Спортове Свято Німецько-Американського Футбольного Союзу. Головною точкою свята будуть футбольні змагання о год. 4-ій між одною із кращих дружин Німеччини — Гамбурґер С. Ф. та збірною місцевого НАФСоюзу, в складі якої гратиму два змагуни УСК-у Нью Йорк Володимир Шмотолоха і Янґ. В програмі свята футбольні змагання дорослу, юнаків і сеньйорів, гімнастичні описи, наколесницькі перегони і дефіляда клюбів — членів НАФСоюзу.

—о—

ПЕРША ПОРАЗКА „КРИЛ" І НЕРІШЕНА „ЛЕВІВ"

„**Крила" — „Кікерс" 0:1**
„**Леви" — „Аврора Кікерс" 3:3**

Шикаго, 3-го травня. — Великодні змагання принесли програну „Крилам" з першуном Вищої Дивізії „Кікерсами". Після цієї першої поразки в мистецьких змаганнях сезону футболісти „Крил" займають друге місце з двома виграними, одною нерішеною і одною програною, маючи рахунок точок 5:3 і відношення воріт 6:3. Резерва „Крил" програла з резервою „Кікерсів" 2:5.

„Леви" зробили симпатичне прикру несподіванку, втрачаючи на виїзді в Аврорі першу цінну точку. В дружині „Левів" бракували: А. Бахір і Р. Маркевич, та не дописала цим разом оборона. Двоє ворота для „Левів" здобув З. Форович і один Іван Лоско. Суддею був бувший змагун „Ґрін - Вайтс", який кривдячими рішеннями старався відібрати „Левам" точки, щоб так допомогти „Ґрін - Вайтс" здобути чемпіонат Першої Дивізії.

Резерта „Левів" зремісувала 2:2 з резервою „Аврора Кікерс". Стрільцем обидвох воріт був А. Громяк.

Найменші „Левенята" гарно пописалися в других змаганнях сезону, перемагаючи в першостях Дивізії Доросту першуна — мехіканську дружину „Атляс" вислідом 3 : 2. Ворітами подилилися: С. Парух 2 і Б. Шлапак 1.

У фінальних змаганнях Заходу в грах за Чашу ЗДА „Вікторія - Кікерс" перемогла в себе в Лос Анджелес шикагівських „Швабен" вислідом 2:0.

Петро Головатий

—о—

БОГДАН СУШКО СКОЧИВ 4 м. 10 цм.

6-го травня, на легкоатлетичних змаганнях „гайскулів" в Клівленді — пластун юнак і змагун УАСК „Львів" Богдан Сушко осягнув в скоку з жердкою висіл 13 стіп 5.5 цаля. Це вперше в історії нашого спорту на еміграції пощастило українському змагунові подолати таку висоту.

Треба тут додати, що осягнувши цим вислідом перше місце, Богдан казав підвищити поперечку зразу на 14 стіп, але при цій висоті не мав щастя, скидаючи після певного, успішного скоку поперечку долонею!

Осягнення 14-ти стіп це для Богдана лиш питання днів, і не має сумнівів, що ту висоту вдасться йому осягнути. Клівлендські англомовні часописи підкреслили непересічність осягнення окремими статтями, зазначуючи, що цей вислід є до дотичній конкуренції четвертим в табелі рекордів Огайо.

В обличчі близького речення змагань української репрезентації проти литовців, лотишів і естонців — вислід Б. Сушка ставить його (побіч Б. Пацина й Х. Лушпинського) в ряди наших тузів і сподіваних переможців. **М. С.**

—о—

НОВИЙ УСПІХ „КРИЛ" ДРУГИЙ РЕМІС „ЛЕВІВ"

„**Крила" — „Іґелс" 2:1**
„**Леви" — „Фортуна" 1:1**

Шикаго, 10-го травня. — Третю перемогу сезону здобули „Крила" над польською дружиною завдяки двом воротам зі стрілів середнього напасника Євгена Андрущишина та добрій грі оборонців Павла Надзікевича і Куницького та воротаря Романа Кучі. У Вищій Дивізії футбольна дружина „Крил" стоїть на другому місці з точками 7:3 і відношенням воріт 8:4.

Резерва „Крил" перемогла резерву „Іґелс" 3:2. Ворота для „Крил" здобули: Мирон Куляс, Федчина і Мацько.

„Леви" втратили знов одну цінну точку в мистецьких змаганнях Першої Дивізії і це може заважити на тому, хто стане весняним чемпіоном північної Дивізії. Проти дуже твердої „Фортуни" виступили „Леви" без Маркевича, Бахіра і Калле, й був ослаблений напад. Після безворітної першої півгри німці здобули одні ворота з карного в 51-шій хвилині гри. Після цього „Леви" ще більше перевагали „Фортуну" і аж в 75-ій хв. вирівняв рахунок З. Форович, коли вмістив у сітку відбитий від поперечки м'яч. Коли проти цих воріт протестували змагуни „Фортуни", судда Круль виключив з гри одного з них. „Леви" займають друге місце Першої Дивізії Північ з точками 8:2 і відношенням воріт 12:6.

Резерва „Левів" закінчила знов свої змагання нерішеною 5:5 з резервою „Фортуни". Досі резерва „Левів" має лише три нерішені і дві програні, та ані одної перемоги.

Доріст „Левів" („Левенята") здобув третю з черги перемогу весняного сезону 5:1 у зустрічі з добрими футболістами, ровесниками сумівських „Крил". Ворота для „Левів" стріляли: С. Парух 3 і Б. Шлапак, який є капітаном дружини, двос. „Левенята" ведуть в показнику Південної Дивізії Доросту з точками 6:0 і відношенням воріт 10:4. Ланковим „Левенят" є мгр. Євген Дачишин, опікуном Роман Михалушко, а тренером Ярослав Дикий.

Петро Головатий

—о—

ВІДБИВАНКОВІ ПЕРШОСТІ УСЦАК В ДІТРОЙТІ

Відбиванкові змагання за першість Української Спортової Централі Америки і Канади відбудуться в цьому році в суботу, 30-го травня в залі Ласки Рікрісйшен Сентер при 13200 Фенелон Ст. у Дітройті. Початок змагань визначений на год. 10.00 ранку і на випадок потреби ці українські першості будуть продовжувані в неділю, коли б не можна було їх скінчити в суботу. Господарем змагань є УСТ „Черник" Дітройт. Зголошення до змагань чоловічих і жіночих дружин треба переслати до 20-го травня на адресу голови УСЦАК: Y. Chorostil, 11 McMaster Ave., Toronto 7, Ont., або до „Черника" на адресу: USC "Chernyk", 3306 E. Davison, Detroit, Mich., а копії зголошень повинні бути висилані ланковим відбиванки СУАСТ-ів.

За інформаціями ланкового Відбиванки СУАСТ—Схід, д-ра М. Сніґуровича, управнені до участи зі Сходу є такі дружини: УСТ „Довбуш" Нью Гейвен і УАСТ „Чорноморська Січ" Нюарк у конкуренції жінок та „Українська Централя" Пассейк і УСК Нью Йорк в конкуренції чоловіків.

—о—

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

УСК Бриджпорт після нерішеного вислідо 2:2 в першій півгрі програв мистецькі змагання „А" кляси в Нью Бритен з тамошньою польською однадцяткою „Фалконс" вислідом 2:5.

Молода артистка-стипендіянтка

Марійка Губчак

Марійка - Мирослава Губчак, дочка мґр. Осипа і Анни (з Кузінчуків) Губчак, закінчила з відзначенням катол. гайскул „Гуд Кавнсіл" в Шикаго і одержала універс. стипендію від стейту Іллиной. Вона теж дістала другу повну стипендію від Нешенел Кетолік Театер Конференс за найкращу гру в змаганнях драматичних гуртків катол. серед. шкіл в Шикаго. На цих змаганнях Марійка Губчак здобула золоту медалю і перше місце між всіми стипендіятками, що дало їй право вибору університету, інші стипендіятки дістали згори призначення до окремих катол. університетів, Марійка вибрала університет Льйола, де буде студіювати драму й мови. Молодій драм. артистці бажаємо дальших успіхів в її кар'єрі. Вся родина є членами УНС Відд. ч. 379. Марійка була теж дебютанткою ц. р. на балі лікарів в Шикаго.

Українські ветерани, промисловці і пластові приятелі княжими дарами запевнюють дім української молоді

Досі проголошено три списки жертводавців на пластовий дім в Нью Йорку, який закуплено неціле два місяці тому. В першому списку знайшлися прізвища відомих приятелів Пласту, зокрема членів Комітету купна дому, в другому перші три десятки самих пластунів, а в третьому Союз Українок та чотири десятки щедрих місцевих громадян. З черги у четвертому списку жертводавців знайшлося відоме видавництво УСС-ів „Червона Калина" та цілий ряд відомих місцевих купців і підприємців.

Немає сумніву, що пластова молодь зуміє доцінити симпатії та жертви свого громадянства та своєю працею й належною солідарністю відвдячитися йому. Клич „Свій до свого" — це один з випробуваних виховних кличів нашої пластової молоді, який зобов'язує її і її батьків не тільки в теорії, але й в щоденній практиці.

ЧЕТВЕРТИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

Вид. „Червона Калина"	$500
„Роман Парсел Сервіс"	100
Спільники:	
Евгенія і З. Корчинські	200
Ярослава Ганкевич	100
Степан і Анна Секрета	200
Спілка „Броди"	200
Спільники:	
Степан Савчук	100
„Арка"	100
Бло Голд Тавери (п. Розцішевський і п. Ліщинський)	100
Інфанте Чілдрен Вер (п. Пирський)	100
Олімпія Лікерс (п. Кефор і п. Роговський по 100)	200
Іван Вуйків, футра	100
„Меркури Парселс" (п. Гориславський)	100
„Алмор Корпорація" (Теодор і Елеонора Гринів)	100
Іван Головай, продавець нерухомостей, який посередничав при купні пластового дому	100
Григорій Андрусишин	100
Юрій Костів	100
Петро Зимний	100
д-р Роман Лисняк	100
Мирон Пастушенко	100
Лев Семущак	100
Разом 23 жертводавці	$2,800
На трьох попередніх списках 109 жертводавців	$12,720
Разом 132 жертводавці	$15,520

Власник „Роман Парсел Сервіс" п. Осип Диба склав раніше $250, а п. Володимир Сушків $100. Власник „Веселки" п. Вол. Дарчович склав $250. Його пожертва нотована поміж датками пластових сеньйорів. З-поміж найбільших жертводавців - установ Українське Лікарське Товариство та Товариство Українських Інженерів уже раніше склали по $500.

Футболісти УСК-у втратили дві точки

В мистецьких змаганнях „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу, які відбулися минулої середи, 13-го травня, дружина УСК-у Нью Йорк втратила несподівано дві точки, програючи з „Гунґарією" вислідом 0:1. Вирішальні ворота впали до УСК-у на 67-ій хвилині зі стрілу Мате. Після цієї гри УСК має на своєму рахунку 22 здобутих і 10 втрачених точок та відношення воріт 30:13. До кінця сезону залишилися УСК-ові ще дві зустрічі: з Елизабет С. К. і С. К. Нью Йорк, в яких треба українській клюбові перемоги, щоб здобути першість „Великої Десятки". Два суперники УСК-у на перше місце Грецько - Ам. С. К. і „Джуліяна" чають також лише по десять втрачених точок, так, що про перше місце може рішити відношення воріт. В дану пору УСК має найкраще відношення воріт. Грецько - Ам. С. К. виграв минулої середи 2:1 мистецькі змагання з дружиною „Дойч - Унґарн".

—о—

УСТ „Довбуш" Нью Гейвен скористав з вільної від лігових змагань неділі 10-го травня і відбув товариську зустріч з дружиною УСК-у з Гартфорду. „Довбуш" здобув перемогу 4:1. **М. Я.**

● **У Швайцарії** засуджено двох швайцарських жидів за шпигунство в користь Ізраїлю та на шкоду Об'єднаної Арабської Республіки (Єгипту). Вільгельма Нефа засуджено на три місяці, а Йоганна Нессера на 5 місяців. Вони признаються, що працюючи у фабриці „Моторен", що постачала турбіни й інші машини Єгиптові, фотографували тайні рисунки і пляни тієї фабрики та пересилали Ізраїлеві.

—о—

ДО НАШИХ СПОРТОВИХ ДОПИСУВАЧІВ

Для налагодження швидкого поміщування спортових вісток із наших осередків та дописів про спортові імпрези заведені вже від довшого часу спортові вістки про недільні змагання у вівтірковому числі „Свободи", яке виходить з друку в понеділок рано, та дописи зі спорту в п'ятницевому числі.

Просимо наших кореспондентів подавати вістки для вівтіркового числа телефонічно вже в неділю вечером в год. між 8 та 10-ою вечером нашому спортовому редакторові В. Соханові на число HEnderson 4-1017 в Джерзі Сіті (Area Code 201). Дописи про відбуті змагання просимо висилати скоро, щоб ми могли їх одержати з пошти у вівторок. Тільки ті дописи, які одержимо у вівторок, або раніше, зможуть бути поміщені в цьому ж тижні у п'ятницевому числі.

Розшуки

Прошу допомогти віднайти. Я є приятель родини **МАРАКОН** з с. Устілуги, Волинь, Україна — вони пошукують Василя Маракона, який до війни жив в м. Нью Йорку. Прошу телефонувати "collect" або писати до
Miss Roman
De Duxe Reading Corp.
Elizabeth, N. J.
Tel.: 351-4400

Гася (Іванна) **МАКАР** пошукує свого батька **ІВАНА**, який виїхав до Америки перед 1930 роком, так само свою рідню і знайомих з села Двіняче Долішне, пов. Сянік. Прошу писати на слідуючу адресу:
Anna Udowychenko
324, So. Mill Street
Paterson, N. J. 07503

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 16-го ТРАВНЯ 1964 р.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 206-ий Відд. в год. 7-ій веч. в парафіяльній залі при 74 Геррес Евеню. — Е. Тепер, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд. в год. 7:30 веч. у Вінирського на Мейн вул. — І. Вурний, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го ТРАВНЯ 1964 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 342-ий Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія 339 Відд. о год. 3-ій по пол. в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лаврснц вул. — С. Лупацій, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори і збирання вкладок Б-ва св. о. Николая 175 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при 3129 Ст. Мартін. — С. П. Крупка, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в парафіяльній залі, 305 Гудсон Евеню. — Вол. Колданський, секр.

ГЕМТРЕМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі Укр. Дем. Клюбу при 2376 Грейлінг. — Т. Майструк, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія 288 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Юрія. — Бр. Загоровський, фін. секр. — А. Данилюк, предс., В. Загоровський, кас., Д. Мушастий, секр.

ШИКАҐО, Ілл. Місячні збори Б-ва Рожд. Пресв. Богородиці 259 Відд. в год. 1-ій по пол. в домі УНСоюзу при 1915 W. 51st St. — П. Трусяк, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Николая 127 Відд. в год. 11:30 рано в церковній залі при Філмор і Онейда вул. Побір вкладок відбувається кожної неділі в ниже згаданому часі і місці. І. Вула, гол., Ф. Гаравус, секр.

ПОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Подільська Січ 8 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Михаїла при Честнут вул. — Управа.

ТАРЗАН, ч. 5237. На Тарзана летить каміння!

Тарзан вже наперед смакував першоякісне м'ясо оленя Бари.

Та нагло його увагу притягнуло зловісне гримання.

І тоді, неймовірно воно, — на нього просто пспався град каміння!